Financiële verordening
Gemeente Dijk en Waard 2026

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepaling
In deze verordening wordt verstaan onder:

a. Administratie: het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, functioneren en beheersen van de gemeentelijke organisatie en de verantwoording die daarover moet worden afgelegd;

b. Afdeling: iedere organisatorische eenheid binnen de gemeentelijke organisatie met een eigen rechtstreekse verantwoordelijkheid aan het college;

c. Doelmatigheid: het streven om met een zo beperkt mogelijke inzet van de beschikbare middelen het gewenste resultaat te bereiken;

d. Doeltreffendheid: de mate waarin de beoogde maatschappelijke effecten van het beleid ook daadwerkelijk worden bereikt;

e. Inkomsten: totaal van de baten voor toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;

f. Overheidsbedrijven: ondernemingen met privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid, niet zijnde personenvennootschappen met rechtspersoonlijkheid, waarin de gemeente, al dan niet tezamen met een of meer andere publiekrechtelijke rechtspersonen, in staat is het beleid te bepalen of ondernemingen in de vorm van een personenvennootschap, waarin een publiekrechtelijke rechtspersoon deelneemt.

g. Rechtmatigheid: het overeenstemmen van de financiële beheerhandeling en de vastlegging daarvan met de vigerende wet- en regelgeving, zoals omschreven in het Besluit accountantscontrole gemeenten;

Artikel 2 Wet- en regelgeving
1. Uitgangspunt is dat beleids- en planning en control- documenten voldoen aan de geldende wet- en regelgeving;

2. In de beleidsnota’s op de diverse thema’s worden alleen de gemeentelijke afspraken tussen de gemeenteraad en het college vastgelegd.

Artikel 3 Kaders financieel beleid
1. Naast de bepalingen in deze verordening worden uitgangspunten c.q. kaders voor het financieel beleid in separate nota’s vastgelegd. In deze verordening wordt daar naar verwezen (zie artikel 10).

2. De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten per programma en de nieuw opgenomen investeringen.

Hoofdstuk 2 Begroting en Verantwoording

Artikel 4 Kaders begroting

1. Het college biedt jaarlijks aan de raad een kadernota aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming.

2. De raad stelt de nota vast.

Artikel 5 Inrichting begroting en jaarstukken

1. De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode een programma-indeling voor die raadsperiode vast. In het jaar voorafgaand aan de verkiezingen vindt een evaluatie plaats met het college en de raad en wordt waar nodig aanpassing van de programma-indeling voorbereid voor de bespreking met en besluitvorming na de verkiezingen door de Raad.

2. De raad stelt op voorstel van het college per programma of onderdeel daarvan relevante beleids- en/of prestatie-indicatoren vast, voor het meten van en het afleggen van verantwoording over de gemeentelijke realisatie van maatschappelijke effecten en doelstellingen, inclusief de verplichte beleidsindicatoren.

3. Bij de begroting wordt onder ieder programma de begrote baten en lasten weergegeven en bij de jaarstukken onder ieder programma de gerealiseerde baten en lasten.

4. Bij de uiteenzetting van de financiële positie wordt in de begroting inzicht gegeven in de ontwikkeling van de schuldpositie als gevolg van de meerjarenraming, de investeringen en de grondexploitatie.

5. In de begroting wordt per investering het benodigde investeringskrediet weergegeven. In de jaarrekening wordt een overzicht van actuele raming van de totale uitgaven en inkomsten gegeven.

Artikel 6 Autorisatie begroting en investeringskredieten

1. De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten per programma, de investeringen in het begrotingsjaar en de uitgaven binnen de door de raad bij de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) vastgestelde grondexploitaties.

2. Voor niet in de begroting opgenomen incidentele exploitatielasten van maximaal € 200.000 kan het college zonder voorafgaande autorisatie van de raad zelfstandig verplichtingen aangaan.

3. Voor niet in de begroting opgenomen investeringsuitgaven van maximaal € 200.000 kan het college zonder voorafgaande autorisatie van de raad zelfstandig verplichtingen aangaan.

4. In het geval van investeringsuitgaven en exploitatielasten boven de € 200.000 waarvoor de raad nog geen budget beschikbaar heeft gesteld, legt het college deze aan de raad voor, voordat verplichtingen worden aangegaan.

5. Zelfstandig door het college aangegane verplichtingen zoals bedoeld onder lid 2 en 3 worden achteraf via een begrotingswijziging door de raad vastgesteld. Als een begrotingswijziging niet meer mogelijk is, wordt verantwoording afgelegd via de jaarstukken.

6. Het college kan na vaststelling van de begroting binnen een programma budgettair neutraal budgetten verschuiven.

Artikel 7 Tussentijdse rapportages

1. Het college informeert de raad minimaal door middel van de voorjaarsrapportage en de najaarsrapportage. Indien van toepassing wordt aanvullend een slotwijziging opgesteld. De tussenrapportages informeren de raad over de (verwachte) realisatie van de begroting en investeringskredieten van het lopende boekjaar.

2. De raad autoriseert met het vaststellen van de tussenrapportage bijgestelde baten en de lasten per programma, reservemutaties alsmede de gewijzigde en nieuwe investeringskredieten.

3. De tussenrapportages bevatten een uiteenzetting over afwijkingen op de uitvoering van het beleid en de verwachte realisatie van de begroting:
    a. de baten en de lasten per programma;
    b. het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen;
    c. het totale saldo van de baten en de lasten volgend uit de onderdelen a en b;
    d. de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma en
    e. het resultaat, volgend uit de onderdelen c en d.

4. De programma's zijn opgebouwd uit taakvelden. In de tussenrapportages en de jaarrekening worden afwijkingen op de actuele begroting groter dan € 100.000 bij zowel de baten als de lasten op het niveau van taakvelden toegelicht alsmede reservemutaties.

5. In de tussenrapportages worden afwijkingen op de investeringskredieten groter dan 25 % van de omvang van het krediet danwel vanaf een afwijking van tenminste €250.000,- toegelicht waarbij tegelijkertijd tevens door het college waar nodig een voorstel voor een aangepast krediet én de wijze van dekking kosten wordt aangeboden aan de Raad.

Artikel 8 Budgetoverhevelingen

De volgende criteria zijn van toepassing voor overheveling van budgetten:

- Budgetten kunnen alleen worden overgeheveld met toestemming van de raad;
- Budgetten kunnen alleen overgeheveld worden bij de najaarsrapportage of de jaarrekening;
- Overheveling kan alleen voor uitgaven die zijn vertraagd, maar nog steeds noodzakelijk;
- Het restant budget wordt niet ingezet voor nieuw beleid;
- Overheveling van budgetten kan enkel als in het volgende jaar aantoonbaar geen (voldoende) budgetten voor het vastgestelde doel beschikbaar zijn;
- Budgetten worden direct in het nieuwe jaar weer beschikbaar gesteld voor het vastgestelde doel;
- Budgetten kunnen slecht eenmalig overgeheveld worden naar een nieuw boekjaar.
- Minimaal bedrag toevoegen €100.000,-

Artikel 9 Informatieplicht

Doel van de informatieplicht van het college en/of de burgemeester aan de raad is het tijdig en volledig en op een zodanig niveau informeren van de raad dat hij zijn taken en bevoegdheden (controleren, kaderstellen en volksvertegenwoordiging) adequaat kan uitoefenen.

Artikel 10 EMU-saldo

Wanneer het rijk de gemeente bericht dat alle gemeenten samen het collectieve aandeel van gemeenten in het EMU-tekort, bedoeld in artikel 3, zesde lid, van de Wet houdbare overheidsfinanciën, hebben overschreden, informeert het college de raad of een aanpassing van de begroting nodig is. Als het college een aanpassing nodig acht, doet het college een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

Hoofdstuk 3. Rechtmatigheidsverantwoording

Artikel 11 Verantwoordings- en rapportagegrens rechtmatigheidsverantwoording

1. Het college rapporteert en verantwoordt over de rechtmatigheid in de paragraaf bedrijfsvoering van jaarstukken.

2. In de rechtmatigheidsverantwoording bij het jaarverslag rapporteren burgemeester en wethouders aan de raad over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten van de gemeente, exclusief de dotaties aan de reserves.

3. In de paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) groter dan € 100.000 nader toegelicht.

Artikel 12 Voorwaardencriterium

1. Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen . De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

2. Het college biedt de raad jaarlijks ter vaststelling een normenkader rechtmatigheid aan. Dit kader bestaat uit alle relevante (interne) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen kunnen voortvloeien.

Artikel 13 Begrotingscriterium

1. Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door de raad geautoriseerde begroting van exploitatiebudgetten en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen.

2. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door de raad is geautoriseerd, zoals is opgenomen in artikel 5 lid 3.

3. Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaalbedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd.

4. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Hierbij de onderstaande kanttekeningen:
   a. Overschrijdingen van baten en onderschrijdingen van lasten, investeringskredieten en baten worden als rechtmatig aangemerkt als deze tijdig aan de raad zijn gemeld. Deze afwijkingen zijn tijdig gemeld als de afwijkingen zijn opgenomen in een tussentijdse rapportage aan de raad en/of zijn gemeld in de jaarstukken over het betreffende jaar. Deze afwijkingen van de begroting worden niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
   b. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:
      I. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
      II. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.

5. Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid van de raad, worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden), maar worden niet nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Artikel 14 Misbruik en oneigenlijk gebruikcriterium

1. Het misbruik en oneigenlijk gebruikcriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen .

2. Het college zorgt voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen.

Hoofdstuk 4 Financieel beleid

Artikel 15 Beleidsnota's

1. De uitgangspunten voor het financieel beleid worden nader vastgelegd in de volgende nota's:
   - Nota activabeleid
   - Nota reserves en voorzieningen
   - Nota Weerstandsvermogen en risicomanagement
   - Garantstellingen beleid
   - Grondbeleid
2. Minimaal één keer per raadsperiode wordt elk van de in artikel 15, lid 1 genoemde nota's door het college geactualiseerd. Daar waar nodig vanwege veranderingen in wet- en regelgeving dan wel eigen beleid vindt aanvullend door het college een actualisatie plaats. De nota's worden door het college aan de raad aangeboden. De raad stelt de nota's vast.
3. In het eerste jaar van de nieuwe raadsperiode vindt overleg plaats tussen college en raad over de planning van de actualisaties gedurende de raadsperiode.
4. Afwijkingen van de bovengenoemde nota's worden expliciet en tijdig door het college actief aan de raad toegelicht.

Artikel 16 Onderhoud

1. De uitgangspunten voor het financieel beleid ten aanzien van onderhoud worden vastgelegd in de volgende meerjarenplannen:
   - Openbare ruimte
   - Gemeentelijk vastgoed
   - Stedelijk water en riolering
2. Door het college worden te minste éénmaal per raadsperiode de onderhoudsplannen Openbare ruimte en gemeentelijk vastgoed geactualiseerd. Voor Stedelijk water en riolering vindt actualisatie minimaal één keer per 6 jaar plaats. Daar waar nodig vanwege veranderingen in wet- en regelgeving dan wel eigen beleid vindt aanvullend door het college actualisatie plaats. De plannen worden door het college aangeboden aan de raad. De raad stelt de plannen vast.
3. De actualisatie van plannen voor Stedelijk water en riolering worden zo gepland dat zij halverwege de raadsperiode door het college aan de raad aangeboden. Gezien de complexiteit, het meerjarige karakter en de (financiële/inhoudelijke) impact streeft het college er naar om ook de onderhoudsplannen voor Openbare Ruimte en Gemeentelijk vastgoed in het tweede op derde jaar van de raadsperiode aan te bieden aan de raad.

4. De timing/planning van de actualisatie van de plannen wordt per raadsperiode door het college opgesteld en afgestemd met de auditcommissie.
5. In de jaarrekening, paragraaf onderhoud kapitaalgoederen informeert het college de raad over afwijkingen van de bovengenoemde plannen. Daarbij wordt ook aangegeven in hoeverre actualisatie van de plannen wenselijk is.

Artikel 17 MeerjarenInvesteringsPlan (MIP)

1. Jaarlijks stelt het college een MeerjarenInvesteringsPlan (MIP) op die tegelijk (of eerder) met de Kadernota ter behandeling wordt aangeboden aan de raad. Het MIP wordt door de raad vastgesteld.

2. In het MIP worden de wijzigingen ten opzichte van het voorgaande (door de raad vastgestelde) MIP duidelijk zichtbaar gemaakt en toegelicht. Hierbij wordt ook aangegeven wat de reden en onderbouwing is van de doorgevoerde wijziging (raadsbesluit) dan wel voorgestelde wijzigingen.

Artikel 18 Kostprijsberekening

1. Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken en diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, wordt een extracomptabel stelsel van kostentoerekening gehanteerd. Bij deze kostentoerekening worden naast de directe kosten, de overheadkosten en de rente van de inzet van vreemd vermogen voor de financiering van de in gebruik zijnde activa betrokken.

2. Bij de directe kosten worden betrokken de bijdragen aan en onttrekkingen van voorzieningen voor de noodzakelijke vervanging van de betrokken activa en de afschrijvingskosten van de in gebruik zijnde activa. Voor de rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, worden daarbij ook de compensabele belasting over de toegevoegde waarde (BTW) en de gederfde inkomsten van het kwijtscheldingsbeleid betrokken.

3. Voor de toerekening van de overheadkosten worden de overheadkosten die kunnen worden toegerekend aan activiteiten welke geheel of deels worden bekostigd met een specifieke uitkering of subsidie, binnen het taakveld overhead apart geadministreerd en in de desbetreffende verantwoordingen over de besteding toegerekend aan die activiteiten.

4. Voor de toerekening van de overheadkosten worden de overheadkosten die kunnen worden betrokken in de aangifte vennootschapsbelasting, binnen het taakveld overhead apart geadministreerd en voor de belastingaangifte aan de kostprijs van de vennootschapsbelastingplichtige activiteiten toegerekend.

5. Voor de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken, diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, voor zover dat niet activiteiten als bedoeld in het derde en vierde lid betreffen, wordt uitgegaan van:
   de overheadkosten per afdeling, bepaald door middel van verdeelsleutels;
   de salarissen en sociale lasten en ingeleend personeel per afdeling.
   a. De som hiervan wordt per afdeling via de geraamde afdelingsuren over de producten verdeeld.

6. Het percentage van de omslagrente voor de toerekening van rente voor de financiering van de in gebruik zijnde activa wordt jaarlijks met de begroting vastgesteld. De omslagrente wordt bij de begroting berekend door de werkelijk aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari aan de vaste activa + voorraad gronden die integraal zijn gefinancierd. De omslagrente moet vervolgens op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele activa en voorraad gronden. Het bij de begroting gecalculeerde omslagpercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond. De omslagrente wordt

ook gebruikt voor de rentetoerekening aan de grondexploitaties. Indien de werkelijke rentelasten die over een jaar aan taakvelden hadden moeten worden doorbelast afwijken van de rentelasten die op basis van de voorgecalculeerde renteomslag aan de taakvelden zijn toegerekend, dan kan worden besloten tot correctie. Correctie wordt verplicht gesteld indien deze afwijking groter is dan 25%.

Artikel 19 Prijzen economische activiteiten

1. Voor de levering van goederen, diensten of werken door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden waarbij de gemeente in concurrentie met marktpartijen treedt, wordt tenminste de geraamde integrale kostprijs in rekening gebracht. Bij afwijking vanwege een publiek belang doet het college vooraf voor elk van deze activiteiten afzonderlijk een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de levering van de desbetreffende goederen, diensten of werken wordt gemotiveerd.

2. Bij het verstrekken van garanties door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden worden tenminste de geraamde integrale kosten in rekening gebracht volgens de geldende beleidsregels gemeentegaranties. Bij afwijking vanwege een publiek belang doet het college vooraf een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de garantie wordt gemotiveerd.

3. Bij het verstrekken van kapitaal door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden gaat het college uit van een vergoeding van ten minste de geraamde integrale kosten van de verstrekte middelen. Bij afwijking vanwege een publiek belang doet het college vooraf een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de kapitaalverstrekking wordt gemotiveerd.

4. Raadsbesluiten met de motivering van het publiek belang als bedoeld in de vorige leden zijn niet nodig als minder dan de integrale kostprijs in rekening wordt gebracht en sprake is van:
   a. leveringen van goederen, diensten of werken en het verstrekken van garanties aan andere overheden voor zover deze leveringen en verstrekkingen zijn bedoeld voor de uitoefening van de publieke taak door die andere overheid;
   a. b. een bevoordeling van activiteiten in het kader van een bij wet opgedragen publiekrechtelijke taak;
   b. een bevoordeling van activiteiten in het kader van een toegekend bijzonder of uitsluitend recht waarvoor prijsvoorschriften gelden;
   c. een bevoordeling van sociale werkplaatsen;
   d. een bevoordeling van onderwijsinstellingen;
   e. een bevoordeling van publieke media-instellingen; en
   f. een bevoordeling die valt onder de reikwijdte van de staatssteunregels van het Werkingsverdrag van de Europese Unie en daarmee verenigbaar is.

Artikel 20 Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen

Het college doet de raad jaarlijks een voorstel voor de hoogte van de gemeentelijke tarieven voor alle leges- en belastingverordeningen Dijk en Waard. De betreffende leges- en belastingverordeningen Dijk en Waard worden uiterlijk in december voorafgaand aan het boekjaar vastgesteld door de gemeenteraad.

Artikel 21 Financieringsfunctie

1. Het college neemt bij het uitzetten en het aantrekken van middelen de volgende kaders in acht:
   a. voor het aantrekken van financieringen met een looptijd langer dan één jaar worden ten minste twee prijsopgaven bij verschillende financiële instellingen gevraagd;
   b. en er wordt geen gebruik gemaakt van financiële derivaten als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet financiering decentrale overheden.

2. Bij het verstrekken van leningen en het verstrekken van garanties bedingt het college indien mogelijk zekerheden.

Hoofdstuk 5 Financiële organisatie en financieel beheer

Artikel 22 Administratie en financiële organisatie

1. De administratie is zodanig van opzet en werking dat zij juiste, tijdige en volledige informatie aan de gemeenteraad kan verstrekken.

Het college draagt zorg voor:

a. een eenduidige indeling van de gemeentelijke organisatie en een eenduidige toewijzing van de gemeentelijke taken aan de afdelingen;
b. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden, verantwoordelijkheden;
c. de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten;
d. de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie;
e. de te maken afspraken met de afdelingen over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;
f. de kostenverdeelsleutels voor het eenduidig toewijzen van baten en lasten aan de taakvelden;
g. het beleid en de interne regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten;
h. het beleid en de interne regels voor de steunverlening en de toekenning van subsidies aan ondernemingen en instellingen; en
i. het beleid en de interne regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen, opdat aan de eisen van rechtmatigheid, controle en verantwoording wordt voldaan.

Artikel 23 Interne controle

Het college zorgt voor de systematische controle van de registratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het financieel vermogen van de gemeente, met dien verstande dat de waardepapieren, de voorraden, de uitstaande leningen, de debiteurenvorderingen, de liquiditeiten, de opgenomen leningen, de kortlopende schulden en de vorderingen van crediteuren jaarlijks worden gecontroleerd en registergoederen en bedrijfsmiddelen ten minste eenmaal in de 4 jaar. Bij afwijkingen in de registratie neemt het college maatregelen voor herstel van de tekortkomingen.

Artikel 24 Inwerkingtreding, Intrekken oude verordening en citeertitel

1. Deze verordening treedt op de eerste dag na bekendmaking in werking;

2. De “Financiële verordening Gemeente Dijk en Waard 2024” wordt ingetrokken

3. Deze verordening wordt aangehaald als: “Financiële verordening gemeente Dijk en Waard 2026”.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 27 januari 2026,

De griffier, De voorzitter,

M. Horjus

M.F. (Maarten) Poorter